32003D0398

DECYZJA RADY
z dnia 19 maja 2003 r.
w sprawie zasad, priorytetów, celów pośrednich i warunków zawartych w Partnerstwie dla Członkostwa z Turcją

(2003/398/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 390/2001 z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie pomocy dla Turcji w ramach strategii przedakcesyjnej, w szczególności w sprawie ustanowienia Partnerstwa dla Członkostwa [1], w szczególności jego art. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rada Europejska w Kopenhadze przypomniała swoją decyzję podjętą w Helsinkach w 1999 r., w której stwierdza się, że Turcja jest państwem kandydującym, zamierzającym wstąpić do Unii na podstawie tych samych kryteriów, które stosuje się odnośnie do pozostałych państw kandydujących. Rada przyjmuje z wielkim zadowoleniem podjęte przez Turcję ważne kroki w kierunku spełnienia kryteriów kopenhaskich, w szczególności poprzez przyjęcie ostatnich pakietów oraz kolejnych środków ustawodawczych, które obejmują znaczną ilość kluczowych priorytetów określonych w Partnerstwie dla Członkostwa.

(2) Rada w Kopenhadze podjęła decyzję, że w celu udzielenia Turcji pomocy w jej staraniach o członkostwo w UE, strategia akcesyjna dla Turcji powinna zostać wzmocniona natomiast Komisję zaproszono do złożenia wniosku o skorygowane Partnerstwo dla Członkostwa.

(3) Rozporządzenie (WE) nr 390/2001 stanowi, że zadaniem Rady jest podjęcie decyzji kwalifikowaną większością i na wniosek Komisji odnośnie do zasad, priorytetów, celów pośrednich oraz warunków zawartych w Partnerstwie dla Członkostwa, w formie, w jakiej zostanie ono przedstawione Turcji, jak również odnośnie do kolejnych istotnych dostosowań mających zastosowanie do Partnerstwa.

(4) Pomoc wspólnotowa ma charakter warunkowy w zależności od spełnienia podstawowych elementów, w szczególności w zakresie osiągniętego postępu w realizacji kryteriów kopenhaskich. W przypadku braku podstawowych elementów, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może podjąć właściwe kroki w odniesieniu do jakiejkolwiek pomocy przedakcesyjnej.

(5) Rada Stowarzyszenia WE-Turcja podjęła decyzję, że wprowadzenie w życie Partnerstwa dla Członkostwa dla Turcji będzie monitorowane, stosownie do potrzeby, przez organy Układu o Stowarzyszeniu.

(6) Raport okresowy Komisji z 2002 r. przedstawił obiektywną analizę przygotowań Turcji do członkostwa oraz określił szereg priorytetowych obszarów dotyczących dalszych prac.

(7) W celu przygotowania się do członkostwa, Turcja powinna przygotować narodowy program przyjęcia dorobku. Niniejszy program powinien określać harmonogram realizacji priorytetów oraz celów pośrednich ustanowionych w Partnerstwie dla Członkostwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia (WE) nr 390/2001, zasady, priorytety, cele pośrednie oraz warunki zawarte w Partnerstwie dla Członkostwa dla Turcji są określone w niniejszym Załączniku, który stanowi integralną część niniejszej decyzji.

[1] Dz.U. L 58 z 28.2.2001, str. 1.

Artykuł 2

Wprowadzenie w życie Partnerstwa dla Członkostwa jest badane i monitorowane w ramach organów Układu o Stowarzyszeniu, oraz przez właściwe organy Rady na podstawie raportów okresowych przedstawianych Radzie przez Komisję.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 maja 2003 r.

W imieniu Rady

G. PAPANDREOU

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

TURCJA: PARTNERSTWO DLA CZŁONKOSTWA 2003

1. **WPROWADZENIE**

Na posiedzeniu w Luksemburgu w grudniu 1997 r., Rada Europejska postanowiła, iż Partnerstwo dla Członkostwa jest podstawowym elementem wzmocnionej strategii przedakcesyjnej mobilizującym wszelkie formy pomocy dla krajów kandydujących w jednolitych ramach. W ten sposób Wspólnota kieruje swą pomoc na szczególne potrzeby każdego kandydata, aby zapewnić wsparcie w celu przezwyciężenia poszczególnych problemów związanych z przystąpieniem.

Pierwsze Partnerstwo dla Członkostwa dla Turcji zostało zatwierdzone w marcu 2001 r.

W strategii rozszerzenia Komisji z dnia 9 października 2002 r. stwierdzono, że Komisja proponuje Turcji skorygowane Partnerstwo dla Członkostwa.

2. **CELE**

Celem Partnerstwa dla Członkostwa jest przedstawienie w jednolitych ramach obszarów priorytetowych dla dalszej pracy określonych w raporcie okresowym Komisji z 2002 r. w zakresie postępu osiągniętego przez Turcję na drodze przystąpienia do Unii, środków finansowych udostępnionych w celu udzielenia Turcji pomocy przy wdrożeniu tych priorytetów oraz warunków, które będą mieć zastosowanie do tej pomocy. Partnerstwo dla Członkostwa stanowi podstawę dla szeregu instrumentów polityki, które zostaną zastosowane w celu udzielenia pomocy państwom kandydującym w trakcie ich przygotowań do członkostwa. Oczekuje się, że Turcja na podstawie tego skorygowanego Partnerstwa dla Członkostwa przyjmie skorygowany narodowy program przyjęcia dorobku.

3. **ZASADY**

Podstawowe obszary priorytetowe dla każdego państwa kandydującego dotyczą jego zdolności do przyjęcia na siebie obowiązku spełnienia kryteriów kopenhaskich, które stwierdzają, iż członkostwo wymaga:

— osiągnięcia przez państwo kandydujące stabilności instytucji gwarantujących demokrację, rządy prawa, przestrzeganie praw człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości,

— istnienia efektywnej gospodarki rynkowej, jak również zdolności do sprostania presji konkurencji i siłom rynkowym na obszarze Unii,

— zdolności do przyjęcia na siebie wymogów członkostwa, włączając w to przestrzeganie celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.

Na posiedzeniu w Madrycie w 1995 r., Rada Europejska podkreśliła potrzebę dostosowania przez państwa kandydujące ich struktur administracyjnych, aby zapewnić harmonijne działanie polityk Wspólnoty po wstąpieniu do Unii. Na posiedzeniu w Luksemburgu, w 1997 r., Rada Europejska podkreśliła, że włączenie dorobku do ustawodawstwa jest konieczne, ale niewystarczające, ponieważ konieczne jest również zapewnienie jego rzeczywistego stosowania. Rada Europejska w Feira i w Goeteborgu w roku 2000 i 2001 potwierdziła odpowiednio ogromną wagę zdolności krajów kandydujących do wdrożenia i wykonania dorobku, oraz dodała, iż wymaga to znacznych wysiłków ze strony kandydatów w zakresie wzmocnienia i reformowania ich struktur administracyjnych i sądowych.

4. **PRIORYTETY**

Raporty okresowe Komisji uwidoczniły, że poza osiągniętym postępem, istnieje zakres działań, które państwa kandydujące powinny jeszcze podjąć w pewnych obszarach w celu przygotowania się do przystąpienia. Sytuacja wymaga zdefiniowania etapów pośrednich w odniesieniu do priorytetów. Każdemu priorytetowi powinny towarzyszyć dokładne cele, które należy ustalić we współpracy z zainteresowanymi krajami, osiągnięcie których będzie stanowić warunek stopnia przyznanej pomocy oraz postępu toczących się negocjacji z niektórymi krajami, jak również rozpoczęcia nowych negocjacji z innymi krajami.

Priorytety zawarte w Partnerstwie dla Członkostwa są podzielone na dwie grupy – krótko i średnioterminowe. Priorytety krótkoterminowe zostały wybrane na podstawie przyjęcia realistycznych założeń, że Turcja może je zrealizować w okrasie 2003/2004. Ocenia się, że priorytety średnioterminowe wymagają więcej, niż jednego roku na ich realizację, chociaż należy te prace znacznie zawansować w okresie 2003/2004.

Partnerstwo dla Członkostwa wskazuje na obszary priorytetowe w zakresie przygotowań Turcji do członkostwa. Jednakże Turcja musi zająć się rozwiązaniem wszystkich problemów określonych w raporcie okresowym. Jest także ważne, aby Turcja wypełniła swoje zobowiązania w zakresie zbliżenia ustawodawstwa oraz wdrożenia dorobku zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w ramach Układu o Stowarzyszeniu, unii celnej oraz stosownych decyzji Rady Stowarzyszenia WE - Turcja, na przykład w zakresie systemu handlu produktami rolnymi. Należy przypomnieć, iż włączenie dorobku do ustawodawstwa nie jest wystarczające, konieczne będzie również zapewnienie jego rzeczywistego stosowania zgodnie ze standardami obowiązującymi w Unii. We wszystkich niżej wymienionych dziedzinach konieczne jest wiarygodne i skuteczne wdrożenie i wykonanie dorobku.

Na podstawie analizy raportu okresowego Komisji sprecyzowano dla Turcji następujące priorytety.

WZMOCNIONY DIALOG POLITYCZNY I KRYTERIA POLITYCZNE

***Priorytety* (2003/2004)**

Zgodnie z konkluzjami z Helsinek, w kontekście dialogu politycznego, silne wsparcie wysiłków w celu znalezienia kompleksowego rozwiązania problemu cypryjskiego poprzez kontynuowanie misji dobrych usług Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych oraz negocjacji na bazie jego propozycji.

Zgodnie z konkluzjami z Helsinek, w kontekście dialogu politycznego, na mocy zasady pokojowego rozstrzygania sporów zgodnie z przepisami Karty Narodów Zjednoczonych, podjęcie wszelkich starań w celu rozwiązania wszystkich trwających konfliktów granicznych oraz związanych z powyższymi konfliktami problemów, jak określono w pkt 4 konkluzji z Helsinek.

Ratyfikacja Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych i jego fakultatywnego Protokołu oraz Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych. Ratyfikacja protokołu 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zapewnienie zgodności z Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, łącznie z poszanowaniem orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (sekcja II Konwencji).

Zastosowanie środków w celu zwalczania tortur oraz zapobiegania złemu traktowaniu przez funkcjonariuszy organów ścigania, zgodnie z art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz zaleceniami Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom. Przyjęcie dalszych środków w celu zapewnienia, że prokuratorzy prowadzić będą skuteczne i terminowe dochodzenia odnośnie do domniemanych spraw oraz, że sądy będą nakładać odpowiednie kary na osoby skazane za popełnione nadużycia.

Zagwarantowanie w praktyce prawa osób zatrzymanych lub uwięzionych do dostępu na osobności do adwokata oraz prawa do powiadamiana swoich krewnych o aresztowaniu, zgodnie z przepisami zawartymi w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Zagwarantowanie w ramach obowiązującego prawa oraz w praktyce pełnego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby bez dyskryminacji oraz bez względu na język, rasę, kolor skóry, przekonania polityczne, religię lub światopogląd, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi i europejskimi instrumentami, których Turcja jest stroną.

Prowadzenie i wdrażanie reform dotyczących wolności słowa, łącznie z wolnością prasy. Zniesienie ograniczeń prawnych zgodnie z Europejską Konwencją Praw Człowieka (art. 10, 17 i 18). Poprawa sytuacji osób ściganych lub skazanych za wyrażanie opinii bez zastosowania przemocy. Wdrożenie przepisów w zakresie prawa do ponownego zbadania sprawy po wydaniu stosownego orzeczenia przez Europejski Trybunał Praw Człowieka.

Prowadzenie i wdrażanie reform dotyczących wolności zrzeszania się oraz pokojowych zgromadzeń. Zniesienie ograniczeń prawnych zgodnie z Europejską Konwencją Praw Człowieka, w szczególności w sprawie zarówno zagranicznych, jak i krajowych stowarzyszeń, łącznie ze związkami zawodowymi (art. 11, 17 i 18). Zachęcanie do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Przyjęcie i wdrożenie przepisów dotyczących korzystania z prawa wolności myśli, sumienia i przekonań religijnych przez wszystkie osoby i Wspólnoty religijne zgodnie z art. 9 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Stworzenie warunków funkcjonowania powyższych wspólnot, zgodnie z praktyką Państw Członkowskich UE. Powyższe obejmuje ochronę prawną i sądową wspólnot, ich członków i aktywów, szkolenia, mianowanie i kształcenie osób duchownych oraz korzystanie z praw własności zgodnie z protokołem 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Zapewnienie różnorodności kulturowej oraz zagwarantowanie praw kulturalnych wszystkim obywatelom, bez względu na ich pochodzenie. Zapewnienie skutecznego dostępu do nadawania programów radiowych i telewizyjnych oraz kształcenia w językach innych niż język turecki przez wdrożenie istniejących środków oraz usunięcie istniejących ograniczeń, które utrudniają ten dostęp.

Dostosowanie funkcjonowania Rady Bezpieczeństwa Narodowego w celu przystosowania cywilnej kontroli wojska z praktyką stosowaną w Państwach Członkowskich UE.

Wzmocnienie niezależności i skuteczności sądownictwa oraz wsparcie jednolitej interpretacji przepisów prawnych, odnoszących się do praw człowieka i podstawowych wolności zgodnie z Europejską Konwencją Praw Człowieka. Podjęcie środków w celu zapewnienia, że przestrzegane są zobowiązania ciążące na organach sądowych w zakresie uwzględniania orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Dostosowanie funkcjonowania trybunałów bezpieczeństwa państwa do standardów europejskich. Przygotowanie ustanowienia pośrednich sądów apelacyjnych.

Dalsze dostosowanie warunków istniejących w więzieniach do standardów Państw Członkowskich UE.

Rozszerzenie zakresu kształcenia funkcjonariuszy organów ścigania na zagadnienia praw człowieka oraz nowoczesne techniki dochodzeniowe, w szczególności odnośnie do walki przeciwko torturom i niewłaściwego traktowania, aby zapobiec naruszeniom praw człowieka. Rozszerzenie zakresu kształcenia sędziów i prokuratorów w zakresie stosowania Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Intensyfikacja wysiłków w celu opracowania kompleksowego podejścia w zakresie zmniejszenia zróżnicowania regionalnego, w szczególności w celu poprawy sytuacji na południowym wschodzie, mając na względzie wzmocnienie gospodarczych, społecznych i kulturalnych szans wszystkich obywateli. W tym kontekście, powinien być popierany oraz przyśpieszony powrót osób wysiedlonych do ich uprzednich miejsc zamieszkania.

Priorytety krótkoterminowe

Kryteria ekonomiczne

— Zapewnienie wdrożenia obecnego programu reform antyinflacyjnych i strukturalnych, uzgodnionych z MFW i Bankiem Światowym, w szczególności zapewnienie kontroli wydatków publicznych.

— Dalsze szybkie wdrożenie reform sektora finansowego, w szczególności dostosowanie przepisów w zakresie ostrożności i przejrzystości oraz ich nadzoru zgodnie z międzynarodowymi standardami.

— Zagwarantowanie niezależności organów regulacyjnych rynku.

— Dalsze reformy w rolnictwie.

— Przyspieszenie prywatyzacji państwowych podmiotów gospodarczych, biorąc pod uwagę czynniki społeczne.

— Dalsza liberalizacja rynku, w szczególności w sferze tytoniu i cukru.

— Ułatwienie i wsparcie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

— Wzmocnienie dialogu gospodarczego z UE, w szczególności w ramach przedakcesyjnych procedur nadzoru fiskalnego, kładąc nacisk na zastosowanie właściwych środków w celu osiągnięcia stabilizacji makroekonomicznej oraz przewidywalności, a także w zakresie wdrożenia reform strukturalnych.

— Wdrożenie środków w celu rozwiązania problemu działalności gospodarczej w gospodarce nieformalnej.

Zdolność przyjęcia wymogów członkostwa

Swobodny przepływ towarów

— Usunięcie technicznych i administracyjnych barier handlowych. Przyspieszenie dostosowania i zastosowania standardów europejskich. Zapewnienie skutecznej kontroli wewnątrz rynku i swobodny przepływ towarów zgodnie z ustawodawstwem dotyczącym rynku wewnętrznego.

— Rozpoczęcie wdrażania certyfikacji i oceny zgodności oraz oznaczania towarów znakiem CE, zgodnie z dyrektywami nowego i globalnego podejścia; wzmocnienie istniejących struktur nadzoru rynku oraz oceny zgodności z urządzeniami i szkoleniem oraz stworzenie odpowiedniej struktury administracyjnej.

— Zakończenie prac odnoszących się do wzajemnego uznawania oraz dostosowania dorobku odnośnie do obszarów niezharmonizowanych (artykuły 28–30 Traktatu o Unii Europejskiej oraz pokrewne instrumenty prawne).

— Stworzenie skutecznej infrastruktury metrologii oraz restrukturyzacja Tureckiego Instytutu Standaryzacji w celu umożliwienia rozdziału funkcji w zakresie standaryzacji, certyfikacji i nadzoru rynku.

— Dalsze wysiłki w dziedzinie bezpieczeństwa żywności, łącznie ze stopniowym dostosowaniem do dorobku w zakresie środków spożywczych oraz utworzenie lub restrukturyzacja, jeśli jest to konieczne, struktur instytucjonalnych.

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa w zakresie zamówień publicznych do dorobku.

— Zwiększenie zdolności organu ds. zamówień publicznych w celu wdrożenia i monitorowania nowego prawa o zamówieniach publicznych.

Swoboda świadczenia usług

— Rozpoczęcie identyfikacji i usunięcie potencjalnych przeszkód dla postanowień Traktatu o Unii Europejskiej odnoszących się do prawa przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług.

— Dostosowanie do dorobku w zakresie świadczenia usług w społeczeństwie informacyjnym.

— Zakończenie dostosowania ustawodawczego w zakresie usług finansowych i wzmocnienie struktur nadzoru oraz rejestru wykonania łącznie z utrzymaniem niezależności organów regulacyjnych.

— Pełne dostosowanie do prawodawstwa UE w zakresie bankowości i ubezpieczeń oraz ustanowienie ubezpieczeniowego organu nadzorczego.

— Dostosowanie do dorobku w zakresie ochrony danych osobowych.

Swobodny przepływ kapitału

— Usunięcie wszelkich ograniczeń mających wpływ na inwestycje zagraniczne (pochodzące z UE) w zakresie wszystkich sektorów gospodarczych w Turcji.

Prawo spółek

— Zakończenie dostosowania do dorobku w zakresie ustawodawstwa dotyczącego spółek i rachunkowości.

— Zakończenie dostosowania do dorobku w zakresie prawa własności intelektualnej i przemysłowej łącznie z ustawodawstwem w zakresie własności intelektualnej (IPR) dla środków leczniczych oraz wzmocnienie walki z piractwem i fałszerstwami.

Konkurencja

— Dostosowanie do dorobku w zakresie pomocy państwowej oraz ustanowienie krajowego organu monitorującego pomoc państwa w celu zapewnienia skutecznej kontroli pomocy państwa w oparciu o kryteria UE.

— Dostosowanie ustawodawstwa dotyczącego monopoli oraz przedsiębiorstw posiadających specjalne lub wyłączne prawa do odpowiedniego dorobku.

— Zakończenie dostosowania w zakresie prawa wtórnego w dziedzinie prawa antytrustowego.

— Wzmocnienie wyników wykonania prawa w dziedzinie prawa antytrustowego, szczególnie wobec przedsiębiorstw państwowych, lub przedsiębiorstw posiadających specjalne lub wyłączne prawa.

— Zmniejszenie opóźnień w zakresie finalizacji wniosków apelacyjnych dotyczących naruszeń konkurencji.

Rolnictwo

— Zakończenie ustanowienia systemów identyfikacji zwierząt, które stanowią kluczowy element zintegrowanego systemu administracji i kontroli. Należy również rozpocząć prace przygotowawcze w zakresie pozostałych składników, takich jak systemy identyfikacji gruntów rolnych.

— Przygotowanie strategii dla wprowadzenia wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich i strategii leśnictwa.

— Przyjęcie ram prawnych w zakresie weterynarii oraz prawa wtórnego zharmonizowanego z dorobkiem; wzmocnienie zasobów ludzkich, środków technicznych i informatycznych w odpowiednich organach administracyjnych, naukowych, badawczych oraz inspekcyjnych; zapewnienie wykonania ustawodawstwa; zwiększenie wysiłków w dziedzinie zwalczania chorób zwierząt, przeciwdziałania awariom oraz zdolności monitorowania.

— Określenie miejsc dla rozwoju i działania systemu zgodnego ze wspólnotowym dla punktów kontroli granicznej z państwami trzecimi.

— Przyjęcie programu dla transpozycji dorobku w zakresie weterynarii i kontroli fitosanitarnej; wzmocnienie struktur administracyjnych, naukowych i technicznych umożliwiających wydajne i skuteczne wdrożenie dorobku w zakresie ochrony roślin, w szczególności odnośnie do badań laboratoryjnych; wzmocnienie uzgodnień dotyczących inspekcji, zarówno w zakresie produkcji krajowej, jak i przywozu roślin i produktów roślinnych, a także inspekcji w zakładach przetwórstwa spożywczego.

Rybołówstwo

— Dostosowanie zarządzania rybołówstwem, kontroli, dopuszczenia do obrotu oraz ustawodawstwa w zakresie dostosowania strukturalnego do dorobku.

Transport

— Przyjęcie programu dla transpozycji i wdrożenia dorobku w zakresie transportu, łącznie z transportem lotniczym.

— Rozpoczęcie dostosowania ustawodawstwa w zakresie bezpieczeństwa morskiego oraz transportu drogowego i kolejowego; poprawa wdrożenia i wykonania, w szczególności, norm bezpieczeństwa morskiego i transportu drogowego.

— Przyjęcie tak szybko, jak to możliwe, planu działania w zakresie transportu morskiego odnośnie do monitorowania towarzystw klasyfikacyjnych oraz poprawa funkcjonowania tureckiego rejestru bander. Pilna poprawa notowań stanu bezpieczeństwa morskiego floty tureckiej w ramach paryskiego Protokołu Ustaleń w drodze przyjęcia i wdrożenia wszelkich właściwych środków.

— Wzmocnienie administracji morskiej, szczególnie w zakresie kontroli państwa bandery.

— Przyjęcie programu dla dostosowania tureckiej floty transportu drogowego do standardów UE.

Podatki

— Dalsze dostosowanie podatku akcyzowego i podatku VAT, szczególnie odnośnie do stosowanych stawek, zakresu transakcji zwolnionych z podatku oraz struktury podatkowej i wyeliminowania tych środków, które mogą powodować traktowanie dyskryminacyjne; zapewnienie, że przyszłe ustawodawstwo będzie zgodne z zasadami kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej.

— Modernizacja i wzmocnienie administracji podatkowej w celu zwiększenia przestrzegania przez podatników obowiązujących przepisów, a także poprawy w poborze podatków.

Statystyka

— Ratyfikacja nowego prawa statystycznego zgodnie ze standardami UE.

— Przyjęcie podstawowych klasyfikacji, które nie zostały jeszcze wprowadzone (np. NACE, CPA, Prodcom itd.) przez System Informacyjny Schengen (SIS) oraz przez wszystkie instytucje publiczne w ramach tureckiego systemu statystycznego.

— Pełne przyjęcie stosownych jednostek statystycznych (np. KAU, LKAU itd.).

— Dokonanie przeglądu metodologii krajowej rachunkowości dla wdrożenia ESA 95.

— Wzmocnienie strategii rozwoju statystyki, w szczególności w następujących dziedzinach: statystyka demograficzna i badania siły roboczej, statystyka regionalna, statystyka gospodarcza (łącznie z rejestrem działalności gospodarczej) oraz statystyka rolna.

— Zapewnienie zadawalającego poziomu szkolenia pracowników oraz poprawa zdolności administracyjnych.

Polityka społeczna i zatrudnienie

— Przyjęcie programu transpozycji dorobku w zakresie prawa pracy, równego traktowania kobiet i mężczyzn, bezpieczeństwa i higieny pracy, zwalczania dyskryminacji oraz zdrowia publicznego.

— Opracowanie rocznego planu finansowania inwestycji w oparciu o realistyczne oszacowanie kosztów dostosowania oraz dostępnych środków publicznych i prywatnych.

— Stworzenie warunków dla prowadzenia aktywnego i autonomicznego dialogu społecznego w układzie dwustronnym lub trójstronnym, między innymi, poprzez zniesienie restrykcyjnych przepisów w zakresie działalności związków zawodowych oraz zapewnienie przestrzegania praw związkowych.

— Wsparcie wysiłków partnerów społecznych w zakresie tworzenia zdolności, w szczególności w związku z ich przyszłą rolą w opracowaniu i wdrożeniu polityki zatrudnienia oraz polityki społecznej, w szczególności w ramach prowadzonego autonomicznego dialogu społecznego.

— Dalsze wysiłki w celu rozwiązania problemu pracy dzieci.

— Przegląd zdolności wszystkich instytucji zaangażowanych w transpozycję dorobku w tej dziedzinie.

Energia

— Ustanowienie programu przyjęcia dorobku w zakresie energii, szczególnie odnośnie do zagadnień innych niż rynek wewnętrzny energii.

— Zapewnienie niezależności oraz skutecznego funkcjonowania organów regulacyjnych w sektorze energii elektrycznej i gazu; przyznanie organom środków w celu skutecznego wykonywania ich obowiązków.

— Stworzenie konkurencyjnego rynku wewnętrznego energii, zgodnie z dyrektywami dotyczącymi energii elektrycznej i gazu.

— Zapewnienie dalszego dostosowania dorobku w zakresie efektywności energetycznej oraz wzmocnienie wdrożenia praktyk oszczędzania energii.

— Opracowanie i rozpoczęcie wdrażania programu obniżenia intensywności energetycznej gospodarki tureckiej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Polityka przemysłowa

— Opracowanie i wdrożenie strategii promocji inwestycji zagranicznych w Turcji.

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP)

— Opracowanie i wdrożenie narodowej strategii w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) zgodnie z Europejską Kartą dla małych przedsiębiorstw oraz wieloletnim programem dla przedsiębiorstw i przedsiębiorczości. Powyższe działania powinny obejmować poprawę warunków działalności gospodarczej dla MSP szczególnie w zakresie dostępu do finansowania.

— Dostosowanie definicji MSP do definicji stosowanej w UE.

Edukacja, szkolenie, młodzież

— Podjęcie właściwych kroków w celu utworzenia organu będącego w stanie wykonywać obowiązki krajowej agencji, jak również zapewnienie wszelkich mechanizmów koniecznych dla wdrożenia i należytego zarządzania finansami w ramach programów: SOCRATES, Leonardo da Vinci oraz programów młodzieżowych.

Telekomunikacja i technologie informatyczne

— Przyjęcie regulacji w dziedzinie łączy dzierżawionych, ochrony danych w sferze łączności elektronicznej, połączeń wzajemnych i usługi powszechnej, wyboru nośnika oraz przenośności numerów.

— Zapewnienie skutecznego wdrożenia ustawodawstwa w zakresie taryfikacji i licencjonowania.

— Opracowanie harmonogramu transpozycji nowego dorobku 2002.

— Wzmocnienie budowania zdolności oraz uprawnień wykonawczych organu regulacyjnego.

— Rozpoczęcie dostosowania do dorobku w zakresie usług pocztowych.

Kultura i polityka audiowizualna

— Rozpoczęcie dostosowania ustawodawstwa w dziedzinie polityki audiowizualnej, w szczególności w odniesieniu do dyrektywy dotyczącej telewizji bez granic oraz zapewnienie skutecznego, przewidywalnego i przejrzystego wdrożenia nowych ram regulacyjnych.

Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych

— Rozpoczęcie opracowania narodowej polityki w zakresie spójności gospodarczej

i społecznej mającej na celu zmniejszenie zróżnicowania regionalnego poprzez narodowy plan rozwoju, oraz stworzenie planów rozwoju regionalnego na poziomie NUTS 2.

— Przyjęcie ram ustawodawczych, które ułatwiłyby wykonanie dorobku na mocy niniejszego rozdziału.

— Ustanowienie wieloletnich procedur budżetowych określających kryteria priorytetów dla inwestycji publicznych w poszczególnych regionach.

— Wzmocnienie struktur administracyjnych dla zarządzania rozwojem regionalnym.

Środowisko

— Przyjęcie programu dla transpozycji dorobku.

— Opracowanie planu finansowania inwestycji w oparciu o szacunki kosztów dostosowania oraz realistycznych źródeł dla finansowania publicznego i prywatnego.

— Rozpoczęcie transpozycji i wdrożenia dorobku związanego z ustawodawstwem ramowym, międzynarodowymi konwencjami o ochronie środowiska, ustawodawstwem w sprawie ochrony przyrody, jakości wody, zintegrowanej kontroli zapobiegania zanieczyszczeniom oraz zarządzania odpadami.

— Wdrożenie i wykonanie dyrektywy dotyczącej oceny wpływu na środowisko.

— Dalszy rozwój współpracy w zakresie transgranicznej gospodarki wodnej, zgodnie z dyrektywą ramową dotyczącą gospodarki wodnej oraz międzynarodowymi konwencjami, których Wspólnota jest stroną.

Ochrona konsumentów i zdrowia

— Dalsze dostosowanie ustawodawstwa do dorobku oraz rozbudowa infrastruktury w celu skutecznego wdrażania dorobku, szczególnie w odniesieniu do nadzoru rynku.

— Dalsze opracowanie systemów zgłaszania niebezpiecznych produktów na poziomie krajowym oraz wykorzystanie możliwości wymiany takich zgłoszeń na poziomie międzynarodowym w ramach systemu Trapex lub innych odpowiednich systemów.

Współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych

— Wzmocnienie zwalczania nielegalnej imigracji, negocjacje i zawarcie, w możliwie najkrótszym terminie, umowy o readmisji ze Wspólnotą Europejską.

— Dalsze zwalczanie przestępczościzorganizowanej, narkotyków, handlu ludźmi, nadużyć finansowych, korupcji oraz prania brudnych pieniędzy, szczególnie w drodze dostosowania ustawodawstwa, poprawy zdolności administracyjnych oraz wzmocnienia współpracy między różnymi organami ścigania, zgodnie ze standardami UE.

— Dalsza rozbudowa i wzmocnienie wszelkich odnośnych instytucji, w szczególności celem zapewnienia odpowiedzialności policji. Poprawa współpracy między wszystkimi instytucjami ścigania, włączając sądownictwo.

— Poprawa zdolności administracji publicznej do opracowania skutecznego zarządzania granicami, obejmującego wykrywanie podrobionych i sfałszowanych dokumentów, zgodnie z dorobkiem oraz z najlepszymi praktykami w celu zapobiegania i zwalczania nielegalnej migracji.

— Wzmocnienie wysiłków w celu opracowania programów informacyjnych i kształtujących świadomość społeczną w zakresie ustawodawstwa oraz najlepszych praktyk w Unii Europejskiej w sferze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Unia celna

— Dostosowanie ustawodawstwa w zakresie stref wolnocłowych oraz zapewnienie wykonania nowego kodeksu celnego oraz jego przepisów wykonawczych.

— Wzmocnienie zdolności administracyjnej i operacyjnej administracji celnej.

— Zapewnienie pełnej współpracy administracyjnej dotyczącej zgodności z dorobkiem oraz przepisami decyzji 1/95, w szczególności w dochodzeniach dotyczących zwalczania nadużyć finansowych.

— Zapewnienie, że monopole państwowe o charakterze handlowym, w szczególności w zakresie napojów alkoholowych, zostaną tak przekształcone, aby zapewnić niedyskryminacyjny handel towarami między Turcją i Państwami Członkowskimi UE.

— Rozpoczęcie nowej rundy negocjacji w zakresie usług i zamówień publicznych.

— Równolegle z prowadzonym dostosowaniem polityki handlowej do polityki handlowej Wspólnoty, dostosowanie reguł pochodzenia do reguł preferencyjnego systemu Wspólnoty, łącznie z Ogólnym Systemem Preferencji (GSP).

Stosunki zewnętrzne

— Zakończenie dostosowania do wspólnej polityki handlowej Wspólnoty, w drodze zbliżenia do preferencyjnego systemu Wspólnoty, łącznie z Ogólnym Systemem Preferencji.

— Dalsze wysiłki w celu zawarcia umów o wolnym handlu z państwami trzecimi, jak przewidziano w ramach decyzji o unii celnej.

Kontrola finansowa

— Przyjęcie prawodawstwa w zakresie publicznej wewnętrznej kontroli finansowej zgodnie z praktyką UE oraz zgodnie z ustaleniami na poziomie międzynarodowym, standardami w zakresie kontroli i audytu oraz zapewnienie ich skutecznego wdrożenia.

— Wzmocnienie zdolności administracyjnych w zakresie podejścia do nieprawidłowości oraz spraw o podejrzane nadużycia finansowe, które mają wpływ na pomoc przedakcesyjną, łącznie ze skutecznym informowaniem Komisji o zaistniałych nieprawidłowościach.

Przepisy finansowe i budżetowe

— Ustanowienie zdecentralizowanego systemu wdrożenia w zakresie zarządzania wspólnotowymi funduszami przedakcesyjnymi.

— Zastosowanie w odniesieniu do wszystkich pomiotów publicznych nowej struktury kodu budżetowego, opublikowanej przez Ministerstwo Finansów, łącznie z funduszami budżetowymi, pozabudżetowymi i odnawialnymi, w ramach budżetu na 2004 r.

Priorytety średnioterminowe

Kryteria ekonomiczne

— Zakończenie procesu prywatyzacji.

— Zakończenie reformy sektora finansowego oraz dalsza reforma sektora rolnego.

— Zapewnienie trwałości systemu emerytalnego i systemu zabezpieczeń społecznych.

— Zapewnienie poprawy w zakresie ogólnego poziomu edukacji i ochrony zdrowia, zwracając szczególną uwagę na młodsze pokolenie oraz najmniej uprzywilejowane regiony.

Zdolność sprostania wymogom członkostwa

Swobodny przepływ towarów

— Zakończenie dostosowania do dorobku; zakończenie wzmocnienia istniejących struktur w zakresie certyfikacji, nadzoru rynku oraz oceny zgodności.

— Zapewnienie sprawnego funkcjonowania organów ds. zamówień publicznych.

— Zapewnienie skutecznego wdrożenia i kontroli sytemu zamówień publicznych zgodnie z dorobkiem.

Swobodny przepływ osób

— Dostosowanie do dorobku w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Swobodny przepływ kapitału

— Usunięcie wszelkich ograniczeń mających wpływ na nabywanie nieruchomości w Turcji przez obywateli i osoby prawne z UE.

Swoboda świadczenia usług

— Zakończenie i wdrożenie ustawodawstwa w niniejszym zakresie oraz usunięcie wszelkich przeszkód dla prawa przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług.

— Zapewnienie skutecznego stosowania ustawodawstwa w zakresie ochrony danych osobowych.

Prawo spółek

— Zapewnienie skutecznego stosowania prawodawstwa w zakresie własności intelektualnej i przemysłowej poprzez wzmocnienie struktur i mechanizmów wykonania prawa, łącznie z sądownictwem.

Rolnictwo

— Zakończenie ustanowienia zintegrowanego sytemu administracji i kontroli.

— Utworzenie struktur administracyjnych wymaganych dla wdrożenia wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz strategii leśnictwa.

— Przyjęcie podstaw prawnych, struktur administracyjnych i mechanizmów wdrożeniowych dla ustanowienia organizacji wspólnego rynku i skutecznego monitorowania rynków rolnych.

— Przedłożenie planu oraz harmonogramu w celu unowocześnienia punktów kontroli granicznej z Państwami trzecimi zgodnie z dorobkiem.

— Reorganizacja i wzmocnienie systemu kontroli i bezpieczeństwa żywności oraz odnowienie zasobów ludzkich, unowocześnienie środków technicznych i finansowych, aby zapewnić zgodność ze standardami Wspólnoty w zakresie bezpieczeństwa żywności.

— Opracowanie unowocześnionego planu i harmonogramu modernizacji zakładów przetwórstwa spożywczego w celu spełniania przez te zakłady norm wspólnotowych w zakresie higieny i zdrowia publicznego, a następnie utworzenia jednostek zajmujących się badaniem i diagnozowaniem żywności.

Rybołówstwo

— Reorganizacja i wzmocnienie zdolności instytucjonalnej w zakresie administracji rybołówstwa; dostosowanie zarządzania rybołówstwem, kontroli, wprowadzenia do obrotu oraz praktyk dostosowania strukturalnego do dorobku; opracowanie oraz wdrożenie skomputeryzowanego systemu rejestracji statków rybackich i informacji statystycznej zgodnie z dorobkiem.

Transport

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa w zakresie transportu drogowego (dostęp do rynku, bezpieczeństwo drogowe, a także przepisy socjalne, fiskalne i techniczne), transportu kolejowego i lotniczego (szczególnie w zakresie bezpieczeństwa lotniczego i zarządzania ruchem lotniczym).

— Zapewnienie skutecznego wdrożenia i wykonania ustawodawstwa w zakresie transportu, szczególnie w odniesieniu do bezpieczeństwa morskiego, transportu drogowego oraz lotniczego.

— Zakończenie dostosowania do prawodawstwa morskiego UE w obszarze bezpieczeństwa oraz w pozostałym zakresie; poprawa bezpieczeństwa morskiego, w szczególności poprawa działania instytucji administracyjnych bezpieczeństwa morskiego, po pierwsze, jako państwo bandery, a następnie jako państwo portu, oraz zagwarantowanie niezależności powyższych instytucji.

— Wdrożenie programu przystosowania tureckiej floty transportowej, szczególnie w zakresie transportu morskiego i drogowego do wspólnotowych norm technicznych.

— Przyjęcie programu w celu określenia głównych potrzeb w zakresie infrastruktury transportowej w Turcji oraz odnośnych projektów sieci transportowej, które będą spójne z wytycznymi transportowymi TEN Wspólnoty Europejskiej.

Podatki

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa podatkowego do dorobku UE ze zwróceniem szczególnej uwagi na podatek VAT oraz podatki akcyzowe.

— Dalsze wzmocnienie i modernizacja administracji podatkowej w celu zwiększenia zgodności oraz poprawy wskaźników poboru wpływów z tytułu podatków.

Unia gospodarcza i walutowa

— Dostosowanie ustawodawstwa do przepisów dorobku dotyczących niezależności banku centralnego, zakaz uprzywilejowanego dostępu organów sektora publicznego do instytucji finansowych oraz zakaz bezpośredniego finansowania sektora publicznego.

— Pełna harmonizacja statystyki finansowej rządu z wymogami ESA 95.

Statystyka

— Dostosowanie rejestru działalności gospodarczej do norm UE.

— Dalsze dostosowanie statystyki makroekonomicznej do dorobku, w szczególności w zakresie szacunków PKB, ujednoliconych wskaźników cen konsumpcyjnych, wskaźników krótkoterminowych, bilansu płatniczego, statystyki społecznej.

Polityka społeczna i zatrudnienie

— Transpozycja i wdrożenie prawodawstwa UE w dziedzinie prawa pracy, równego traktowania kobiet i mężczyzn, bezpieczeństwa i higieny pracy, zdrowia publicznego, łącznie z systemem nadzoru i kontroli chorób zakaźnych oraz walką przeciwko dyskryminacji; wzmocnienie odnośnych struktur administracyjnych i wykonania prawa, łącznie z inspektoratami pracy.

— Podjęcie środków wspierających dostęp i jakość ochrony zdrowia oraz poprawa stanu zdrowia społeczeństwa.

— Zapewnienie skutecznego wdrożenia i wykonania dorobku w zakresie polityki społecznej i zatrudnienia.

— Opracowanie narodowej strategii zatrudnienia w celu późniejszego uczestnictwa w programie Europejskiej Strategii na rzecz Zatrudnienia, łącznie z przygotowaniem i wdrożeniem wspólnego przeglądu polityki zatrudnienia, a także rozwój zdolności w celu monitorowania rynku pracy i zagadnień społecznych.

— Opracowanie narodowej strategii w zakresie integracji społecznej, łącznie z gromadzeniem danych zgodnie z praktyką UE.

— Dalszy rozwój ochrony socjalnej, w szczególności poprzez wzmocnienie reformy zabezpieczenia społecznego i systemu emerytalnego w celu umożliwienia jego zrównoważenia finansowego, przy jednoczesnym wzmocnieniu siatki bezpieczeństwa socjalnego.

Energia

— Restrukturyzacja zakładów energetycznych i otwarcie rynków energii zgodnie z dorobkiem; dalsze wzmocnienie struktury administracyjnej i regulacyjnej

— Usunięcie ograniczeń w transgranicznym handlu energią.

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa krajowego do dorobku.

— Wsparcie wdrożenia projektów realizowanych w Turcji umieszczonych w wykazie jako projekty wspólnego zainteresowania w ramach wytycznych energetycznych TEN Wspólnoty Europejskiej.

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP)

— Dalsze upraszczanie warunków działania gospodarczego dla MSP.

Telekomunikacja i technologie informatyczne

— Przygotowanie pełnej liberalizacji rynków.

— Zakończenie transpozycji dorobku.

— Przyjęcie kompleksowej polityki dla rozwoju sektora łączności elektronicznej.

Kultura i polityka audiowizualna

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa audiowizualnego oraz wzmocnienie kompetencji niezależnego organu regulującego działalność telewizyjną i radiową.

Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych

— Utworzenie oddziałów regionalnych na poziomie NUTS 2 w celu wdrożenia planów rozwoju regionalnego.

Środowisko

— Zakończenie transpozycji dorobku oraz wzmocnienie zdolności instytucjonalnych, administracyjnych i monitorowania w celu zapewnienia ochrony środowiska, łącznie z gromadzeniem danych.

— Włączenie zasad stałego rozwoju do definicji i wdrażanie wszystkich pozostałych polityk sektorowych.

Konsumenci i ochrona zdrowia

— Zakończenie dostosowania ustawodawczego do dorobku.

— Podniesienie świadomości dla nowych przepisów wśród konsumentów i producentów oraz wzmocnienie organizacji konsumenckich.

Unia celna

— Zakończenie dostosowania ustawodawstwa, w szczególności w odniesieniu do stref wolnocłowych, produktów podwójnego zastosowania i technologii, prekursorów oraz towarów sfałszowanych i pirackich.

— Zapewnienie wzajemnych połączeń systemów technologii informatycznych (IT) ze wspólnotowymi systemami technologii informatycznych (instalacja wspólnej sieci łączności/wspólnego systemu połączeń CCN/CSI, rozwój systemów wymagany dla Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego NCTS, system zarządzania zintegrowaną taryfą).

Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne (WSiSW)

— Wzmocnienie wysiłków w celu opracowania programów trwałego szkolenia w zakresie dorobku oraz jego wdrożenie w dziedzinie WSiSW, a także w celu zwiększenia zdolności administracyjnej oraz poprawy współpracy między agencjami.

— Dalszy rozwój systemu pomocy prawnej w celu zapewnienia wszystkim obywatelom dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

— Przyjęcie dorobku w sferze ochrony danych i wymiany danych osobowych do celów przestrzegania prawa oraz stworzenie zdolności instytucjonalnej dla ich wdrożenia, łącznie z utworzeniem niezależnego organu nadzorczego tak, aby móc w pełni uczestniczyć w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Europolu.

— Prowadzenie dostosowania ustawodawstwa wizowego oraz stosownych praktyk do dorobku.

— Przyjęcie oraz wdrożenie dorobku oraz najlepszych praktyk odnośnie do migracji (przyjęcie, readmisja, wydalenie) w celu zapobiegania nielegalnej imigracji.

— Dalsze dostosowanie do dorobku oraz najlepszych praktyk w zakresie zarządzania ruchem granicznym w sposób umożliwiający pełne wdrożenie dorobku Schengen.

— Rozpoczęcie dostosowania dorobku w zakresie azylu, łącznie ze zniesieniem zastrzeżenia geograficznego do Konwencji genewskiej z 1951 r.; wzmocnienie systemu przesłuchań i określania wniosków o udzielenie azylu; rozbudowa obiektów mieszkalnych oraz wsparcie socjalne dla osób ubiegających się o azyl oraz uchodźców,

— Przyjęcie oraz wykonanie dorobku w zakresie ochrony karno-prawnej EUR i wspólnotowych interesów finansowych, korupcji, zwalczania narkotyków, przestępczości zorganizowanej, prania pieniędzy oraz współpracy sądowej w sprawach karnych i cywilnych; dalsze zwiększanie zdolności administracyjnych, współpracy między różnymi organami ścigania oraz intensyfikacja współpracy międzynarodowej w powyższych dziedzinach.

— Opracowanie oraz rozpoczęcie wdrażania narodowej strategii walki z narkotykami zgodnie ze strategią UE walki z narkotykami oraz stosownym planem działania.

Kontrola finansowa

— Przygotowanie do powołania operacyjnie niezależnej służby koordynacyjnej ds. zwalczania nadużyć finansowych odpowiedzialnej za koordynację wszelkich aspektów ustawodawczych, administracyjnych i operacyjnych w zakresie ochrony wspólnotowych interesów finansowych.

— Przyjęcie nowego ustawodawstwa w celu zreformowania funkcji audytu zewnętrznego zgodnie z zasadami Intosai, w celu zapewnienia niezależności Trybunału Obrachunkowego, zniesienia funkcji kontrolnych *ex-ante* wykonywanych przez Trybunał Obrachunkowy Turcji, oraz opracowanie mechanizmów przeprowadzania audytu opartych na systemie.

Przepisy finansowe i budżetowe

— Wzmocnienie zdolności administracyjnych w zakresie poboru podatku VAT i należności celnych oraz stworzenie skutecznych instrumentów dla zwalczania nadużyć finansowych.

— Ustanowienie jednostki koordynacyjnej odpowiedzialnej za przygotowania administracyjne w zakresie systemów środków własnych.

5. **PROGRAMOWANIE**

Pomoc finansowa dla priorytetów określonych w Partnerstwie dla Członkostwa zostanie udostępniona w drodze corocznych decyzji finansowych podejmowanych przez Komisję, zgodnie z procedurą określoną w art. 8 rozporządzenia Rady (WE) nr 2500/2001 w sprawie przedakcesyjnej pomocy finansowej dla Turcji (Dz.U. L 342 z 27.12.2001, str. 1). Decyzje finansowe zostaną uzupełnione poprzez Memorandum Finansowe podpisane z Turcją.

W okresie 2003–2006 przedakcesyjna pomoc finansowa zostanie skoncentrowana na dwóch głównych priorytetach, budowie odpowiednich instytucji oraz inwestycjach. Budowa instytucji stanowi proces wspierania krajów kandydujących w celu utworzenia struktur, strategii, zasobów ludzkich oraz metod zarządzania niezbędnych dla wzmocnienia ich gospodarczych, społecznych, regulacyjnych i administracyjnych zdolności. Pomoc przedakcesyjna wniesie wkład do finansowania rozwoju instytucjonalnego we wszystkich sektorach. Około 30 % dostępnych środków zostanie przydzielonych na ten cel oraz zostaną one zastosowane i wdrożone głównie we współpracy z Państwami Członkowskimi poprzez zastosowanie instrumentu umów bliźniaczych.

Drugi priorytet, „inwestycje" będzie mieć dwie formy:

— inwestycje w celu stworzenia i wzmocnienia niezbędnej infrastruktury regulacyjnej, (organy wykonawcze, zdolności wykonawcze i kontrolne) w celu zapewnienia zgodności z dorobkiem oraz inwestycji bezpośrednich powiązanych z dorobkiem,

— inwestycje w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej, uwzględniające znaczenie zróżnicowania regionalnego, występującego między poszczególnymi regionami Turcji, jak również lukę między dochodem narodowym Turcji, a średnią UE. Powyższe inwestycje będą wspierać funkcjonowanie gospodarki rynkowej oraz wpływać na zdolności do przeciwstawiania się presji konkurencji oraz siłom rynkowym wewnątrz UE.

Około 70 % środków zostanie przydzielonych na inwestycje. Współpraca transgraniczna, szczególnie na obszarze obecnych granic zewnętrznych UE, jak również między sąsiadującymi krajami kandydującymi, ma znaczenie dla wkładu w rozwój gospodarczy regionów przygranicznych powyższych krajów. Jako część inwestycji w spójność gospodarczą i społeczną, zostaną podjęte starania w celu wspierania udziału Turcji w działaniach transgranicznych oraz w zapewnieniu spójności w ramach podejścia Interreg na granicy tureckiej z UE.

Od 2000 r., Komisja zapewniała roczną, przeciętną pomoc dla Turcji w wysokości 177 mln EUR W konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Kopenhadze zaleca się, aby powyższa kwota została znacznie zwiększona od 2004 r. Strategia Komisji zawarta w dokumencie „W kierunku powiększonej Unii" zakładała co najmniej podwojenie do 2006 r. poziomu udzielanej pomocy.

5.1. ROLA MIĘDZYNARODOWYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Turcja jest głównym beneficjentem pomocy otrzymywanej z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI). Kraj ten może korzystać aż z pięciu różnych tytułów i linii w tym zakresie: tytuł udzielenia pożyczki EuroMed II dla krajów basenu Morza Śródziemnego, linia Partnerstwo Śródziemnomorskie, specjalny tytuł działania obejmujący Turcję, linia pomocy w zakresie odbudowy Turcji po trzęsieniu ziemi oraz linia pomocy przedakcesyjnej. Łącznie, Turcja otrzymała pomoc kredytową o wartości 445 mln EURO w okresie 1992–1999 r. Powyższe finansowanie zostało znacznie zwiększone i w okresie 2000–2002 r. finansowanie projektów przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) wyniosło łącznie 1 500 mln EUR

Komisja oraz władze tureckie dążyły także do zapewnienia dużego stopnia komplementarności między programem przedakcesyjnej pomocy finansowej, a realizowanymi programami reform wspieranych przez międzynarodowe instytucje finansowe, w szczególności Bank Światowy, w takich dziedzinach jak edukacja, reforma organów regulacyjnych oraz zamówienia publiczne.

6. PRZEPISY WARUNKOWE

Pomoc wspólnotowa w zakresie finansowania projektów w ramach instrumentów przedakcesyjnych jest uzależniona od przestrzegania przez Turcję jej zobowiązań na mocy umów UE-Turcja, łącznie z decyzją 1/95 unii celnej oraz pozostałymi decyzjami, oraz od dalszych działań w kierunku wypełnienia kryteriów kopenhaskich, w szczególności postępu w zakresie realizacji poszczególnych priorytetów, zawartych w niniejszym skorygowanym Partnerstwie dla Członkostwa. Niedotrzymanie przestrzegania powyższych ogólnych warunków mogłoby doprowadzić do podjęcia przez Radę decyzji odnośnie do zawieszenia pomocy finansowej na podstawie art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2500/2001. Szczegółowe warunki zawarte są także w poszczególnych programach rocznych.

7. MONITOROWANIE

Wdrożenie Partnerstwa dla Członkostwa jest monitorowane w ramach Układu o Stowarzyszeniu. Podkomitety działające w ramach Układu o Stowarzyszeniu umożliwiają dokonanie przeglądu wdrażania priorytetów Partnerstwa dla Członkostwa, jak również postępu w zakresie zbliżenia ustawodawstwa, wdrożenia i wykonania. Komitet Stowarzyszenia omawia zagadnienia związane z ogólnym rozwojem, postępem oraz trudnościami w realizacji priorytetów Partnerstwa dla Członkostwa, a także bardziej szczegółowe problemy zgłaszane do Komitetu Stowarzyszenia ze strony jego podkomitetów.

Monitorowanie przedakcesyjnego programu pomocy finansowej zostanie przeprowadzone wspólnie przez Turcję i Komisję Europejską w ramach Wspólnego Komitet Monitorującego. W celu zapewnienia skuteczności monitorowania, projekty finansowane w ramach każdego Memorandum Finansowego, muszą zawierać możliwe do zweryfikowania i obliczalne wskaźniki osiągniętych wyników. Monitorowanie oparte na powyższych wskaźnikach umożliwią Komisji, Komitetowi Zarządzającemu Phare oraz Turcji dokonanie odpowiedniej korekty realizowanych programów, o ile jest to konieczne, oraz opracowanie nowych programów.

Komitet Zarządzający Phare zapewnia, że działania finansowane w ramach programu przedakcesyjnego są zgodne ze sobą oraz z Partnerstwem dla Członkostwa ustanowionym na mocy rozporządzenia (WE) nr 2500/2001.

Partnerstwo dla Członkostwa będzie podlegało zmianom, jeśli to konieczne, zgodnie z art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 622/98 (Dz.U. L 85 z 20.3.1998, str. 1).